

Til Indenrigs- og sundhedsministeriet

Svar på høring om forslag til lov om specialeplanlægning, afregningsordning, lægemiddelhåndtering på sundheds- og omsorgspladser mv.

Indenrigs- og sundhedsministeriet har d. 17. december 2025 sendt udkast til forslag om lov om specialeplanlægning, afregningsordning, lægemiddelhåndtering på sundheds- og omsorgspladser mv. i høring. Lovforslaget er første del af den tredje lovpakke, der bl.a. har til formål at udmønte dele af Aftale om en sundhedsreform 2024, som blev indgået den 15. november 2024 mellem regeringen (S-V-M), DD, SF, KF og RV samt at udmønte dele af Sundhedsstyrelsens oplæg til en ny model for specialeplanlægning, der blev offentliggjort den 30. september 2025.

Landdistrikternes Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget. Omkring 600.000¹ danskere bor i lægedækningstruede områder, primært i landdistrikterne, hvor der samtidig er en høj andel af borgere med kroniske sygdomme og komplekse behandlingsbehov. Det understreger behovet for målrettede og virkningsfulde initiativer. Landdistrikternes Fællesråd noterer sig positivt, at regeringen og aftalepartierne tiltag begynder at have en lokal effekt. Senest har udviklingen på sygehuset i Nykøbing Falster vist, at en styrket indsats kan sikre flere faste læger og fuld lægedækning på afdelingsniveau². Det er et vigtigt skridt i retning af at sikre lægedækning dér, hvor behovet er størst.

Landdistrikternes Fællesråd har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Ny model for specialeplanlægning

Lovforslaget lægger op til, at regionerne får øget kompetence til at godkende landsdelsfunktioner på både regionale og private sygehuse med henblik på en mere fleksibel specialeplanlægning. Samtidig gives Sundhedsstyrelsen mulighed for i særlige tilfælde at pålægge en region anvendelse af privat kapacitet ved vedvarende kapacitetsudfordringer. Styringen af højt specialiserede landsfunktioner foreslås uændret og forbliver nationalt forankret.

¹ Regional- og Landdistriktpolitisk Redegørelse 2023

² [Tv2øst – Region Sjælland, Læger tvunget til Falster, nu har afdeling fuld lægedækning.](#)

Landdistrikternes Fællesråd bemærker, at lovforslagets del om specialeplanlægning indebærer, at regionerne fremover får kompetence til selv at godkende varetagelsen af landsdelsfunktioner på egne sygehuse uden forudgående godkendelse fra Sundhedsstyrelsen. Dette vil give regionerne øget handlefrihed og mulighed for hurtigere at tilpasse kapaciteten, f.eks. i situationer med kapacitetsudfordringer - det vil gavne patienterne. Samtidig får regionerne kompetence til at godkende varetagelsen af landsdelsfunktioner på private sygehuse, dog under forudsætning af, at Sundhedsstyrelsen forudgående har rådgivet om, hvorvidt de fastsatte krav til varetagelsen er opfyldt. Landdistrikternes Fællesråd mener kun, at Regionerne skal overtage opgaven med at godkende landsfunktioner for private sygehuse, hvis det er noget de ønsker. Hvis ikke de ønsker det bør opgaven fortsat ligge hos Sundhedsstyrelsen.

Landdistrikternes Fællesråd mener desuden, at beslutningerne om specialeplanlægningen bør følges op og evalueres med hensyn til patienttilgængelighed og geografisk balance, og at indsatsen for lægedækning i landdistrikter fortsat prioriteres i sammenhæng med specialeplanlægningen.

Lægemedelhåndtering på sundheds- og omsorgspladser og i akutsygeplejen

Det foreslås, at regionerne får mulighed for - uden tilladelse fra Lægemedelstyrelsen - at kunne håndtere lægemidler, herunder fordele, opsplitte og udlevere lægemidler til brug for regionale funktioners behandling af borgere på midlertidige døgndækkede pladser, herunder sundheds- og omsorgspladser, samt til opstart af behandling i eget hjem, herunder i akutsygeplejen. Det foreslås endvidere, at sygehusapoteker får mulighed for at levere lægemidler og andre varer til regionale funktioner, der håndterer lægemidler til behandling på midlertidige døgndækkede pladser, herunder sundheds- og omsorgspladser og i eget hjem.

Landdistrikternes Fællesråd ser positivt på forslaget, da det kan styrke adgangen til nødvendig medicin for borgere i landdistrikter, hvor der ofte er langt til apoteker og sygehuse. Hurtig og sikker adgang til lægemidler er afgørende for tryghed og kvalitet i behandlingen. Samtidig er det vigtigt, at reguleringen udformes, så eksisterende ressourcer og kompetencer udnyttes bedst muligt, og at der ikke etableres parallelle distributionssystemer, hvor velfungerende løsninger allerede findes med lokale apoteker, og hvor de samlede distributionsomkostninger risikerer at stige. De private apoteker spiller i dag en central rolle i lægemiddelforsyningen - især i landdistrikterne - og varetager allerede udlevering og distribution til kommunale institutioner og til borgernes hjem. En model, hvor regionerne i vidt omfang selv står for udlevering og levering, kan risikere at svække de private apotekers økonomiske grundlag og dermed tilgængeligheden til lokale private apoteker i landdistrikterne på længere sigt.

Landdistrikternes Fællesråd opfordrer til, at der sikres rammer for, at de lokale apoteker, på samme måde som til kommunale institutioner, kan stå for levering af lægemidler til personer på regionale midlertidige døgndekede pladser, herunder sundheds- og omsorgspladser. På den måde kan lægemiddelforsyningen tilrettelægges, så lokale forhold som placering, organisering, afstand mv. kan indgå i en samlet vurdering af om levering fra privat apotek eller fra sygehusapotek er mest hensigtsmæssigt, når økonomi, administration, patientsikkerhed m.v. tages i betragtning. Landdistrikternes Fællesråd foreslår endvidere, at forsyningen af lægemidler til borgere i eget hjem fortsat kan varetages af de private apoteker, som er til stede i lokalområdet og tæt på borgerne. En sådan model kan sikre hurtigere og mere fleksibel levering, styrke forsyningsikkerheden og samtidig understøtte apoteksvæsenet i landdistrikterne.

Endelig finder Landdistrikternes Fællesråd det vigtigt, at lovforslaget i højere grad sikrer patienternes muligheder for befordring mellem f.eks. sygehus og sundheds- og omsorgsplads samt fra pladsen til eget hjem. Befordring til og fra sundheds- og omsorgspladser bør sidestilles med befordring til og fra sygehuse, så borgere i landdistrikterne sikres samme tilgængelighed, sammenhæng og tryghed i deres behandlings- og transportforløb.

Styrkede regionale kompetencer til at fordele og tilrettelægge uddannelsesforløb

Lovforslaget følger op på Forårsaftale 2025 og har til formål at styrke regionernes kompetencer til at fordele og tilrettelægge speciallægeuddannelsens forløb, herunder at øge andelen af uddannelsesforløb placeret uden for de større byer. Samtidig ændres de regionale råd for lægers videreuddannelses rolle, så de fortsat varetager rådgivning, godkendelse af uddannelsesafdelinger og andre pædagogiske funktioner, men ikke længere træffer beslutning om fordelingen af uddannelsesforløb.

Landdistrikternes Fællesråd er positive overfor, at lovforslaget lægger op til at styrke regionernes kompetencer til at fordele og tilrettelægge uddannelsesforløb under den lægelige videreuddannelse med henblik på at placere en langt større del af uddannelsesforløbene uden for de største byer. Dette er et vigtigt skridt i retning af at afhjælpe lægedækningsudfordringer i landdistrikterne og sikre, at borgere i hele landet har adgang til nødvendige sundhedstilbud og lægelige kompetencer. Landdistrikternes Fællesråd opfordrer til, at implementeringen af denne ændring sker med særlig opmærksomhed på landdistrikternes behov, så det i praksis bidrager til en mere ligelig fordeling af speciallæger over hele landet.

Landdistrikternes Fællesråd står til rådighed for yderligere drøftelser og bidrager gerne med viden om, hvordan vi sikrer en større geografisk lighed i sundhed.

Med venlig hilsen

Landdistrikternes Fællesråd

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. H. D.' with a stylized flourish at the end.

Steffen Damsgaard
Formand